

Directivas davart la procedura da qualificaziun en la furnaziun fundamentala professiunala

sa basond sin l'art. 3 lit. f da l'ordinaziun davart la furnaziun professiunala e davart purschidas da furnaziun cuntinuanta (OFurm),

relaschadas dal departament d'educaziun, cultura e protecziun da l'ambient ils 22 da matg 2009

I. Cumissiuns d'examen

Art. 1

¹ Il chantun vegn dividi en circuls d'examen che vegnan survegliads da las suandantas cumissiuns d'examen: Cumissiuns
d'examen

- a) cumissiuns d'examen per las professiuns che vegnan scoladas a las scolas professiunalas spezializadas commercialas dal chantun Grischun;
- b) cumissiuns d'examen per las ulteriuras professiuns che vegnan scoladas en il Grischun.

² Il departament elegia la presidenta u il president e las delegaziuns da las scolas professiunalas spezializadas ch'èn activas en il circul d'examen sco er maximalmain set ulteriuras commembras ed ulteriurs commembers – en moda paritetica – da las represchentanzas da las lavurantas e dals lavurants sco er da las patronas e dals patrons. Dal rest sa constitueschan las cumissiuns d'examen sezzas.

³ Las disposiziuns dal dretg chantunal dal persunal davart las collavuraturas e davart ils collavurats en uffizi accessoric vegnan applitgadas conform al senn.

Art. 2

Las cumissiuns d'examen han spezialmain las suandantas incumbensas Incumbensas
incumbensas:

- a) ellas realiseschan las proceduras da qualificaziun;
- b) ellas fixeschan – en encliegentscha cun l'uffizi e resguardond las directivas da termins da las cumissiuns federalas d'examen u d'autras organisaziuns d'examen responsablas – ils termins da las proceduras da qualificaziun;
- c) ellas elegian – en encliegentscha cun l'uffizi, cun las federaziuns professiunalas interessadas e cun las scolas professiunalas

- spezializadas – las schefexpertas ed ils schefexperts sco er las expertas ed ils experts;
- d) ellas elavuran in program d'examens per mintga sessiun d'examens;
 - e) ellas surveglian l'organisaziun e l'andament dals examens.

Art. 3

Organisaziun da las sesidas

¹ Sunter mintga sessiun d'examens sa radunan las cumissiuns d'examen ad ina sesida. In'eventuala sesida avant la sessiun d'examens sa fatschenta en emprima lingia cun dumondas da l'organisaziun dals examens. La sesida suenter la terminaziun da l'examen serva en spezial ad evaluar ils resultats da l'examen, a rectificgar las notas ed a far il rapport.

² La direenziun d'examen prenda part a las sesidas da las cumissiuns d'examen, e quai cun vusch consultativa. A las sesidas pon vegnir consultads expertas ed experts. **Ellas ed els han ina** vusch consultativa.

³ Da las sesidas e da las tractativas da las cumissiuns d'examen e da lur giuntas vegn fatg in protocol.

II. Direenziuns d'examen

Art. 4

Direenziuns d'examen

¹ La direenziun d'examen per las proceduras da qualificaziun da las professiuns che vegnan scoladas a las scolas professiunalas spezializadas commerzialas è suttamessa a la cumissiun d'examen da las scolas professiunalas spezializadas commerzialas. Ella po delegar questas incumbensas per part ad ina manadra d'examen u ad in manader d'examen che vegn elegì dad ella.

² La direenziun d'examen per las ulteriuras proceduras da qualificaziun è suttamessa a l'uffizi.

³ La direenziuns d'examen èn responsablas per las suandantas incumbensas:

- a) realisar la procedura d'annunzia e publitgar la durada da la sessiun d'examen, las premissas legalas ed il termin d'annunzia en il feagl uffizial dal chantun Grischun;
- b) assegnar las candidatas ed ils candidats ad instanzas d'examen extrachantunalas;
- c) permetter dumondas davart levgiaments da l'examen;
- d) emetter ils certificats da notas per las candidatas e per ils candidats che han in contract d'emprendissadi en il chantun Grischun;

- e) communitgar ils resultats da l'examen da las candidatas e dals candidats ch'èn vegnids assegnads ordaifer il chantun a direcziuns d'examen extrachantunals;
- f) communitgar ils resultats da l'examen.

III. Schefexpertas e schefexperts

Art. 5

¹ Sco schefexpertas e sco schefexperts ston per regla vegnir engaschads expertas ed experts cun experientscha che han la qualificaziun necessaria. Las federaziuns respectivas han il dretg da far propostas. Sche pussaivel stoi vegnir tegnì quint da las relaziuns linguisticas. Schefexpertas e schefexperts

² Las disposiziuns dal dretg chantunal dal personal davart las collavuraturas e davart ils collavuraturs en uffizi accessoric vegnan applitgadas conform al senn. La limita da vegliadetgna per schefexpertas e per schefexperts importa 70 onns.

Art. 6

¹ En cas da basegn elavuran las schefexpertas ed ils schefexperts ensemen cun la gruppa d'expertas e d'experts responsabla dumondas d'examen. Incumbensas

² Ellas ed els procuran per in'execuziun dals examens conform al reglament e conform a l'urden e sa stentan che las notas vegnian dadas tenor aspects unitars.

³ En l'interess da realisar ils examens e da dar notas en moda unitara pon las expertas ed ils experts vegnir clamads a sesidas, e quai tuts ensemen u en gruppas.

IV. Expertas ed experts

Art. 7

¹ Sco expertas e sco experts da la bransch e sco expertas e sco experts spezialisads ston vegnir engaschadas persunas da professiun cun experientscha che han per regla frequentà curs d'expertas e d'experts, che instrueschan sezzas emprendistas ed emprendists e che han la qualificaziun necessaria. Patrunas e patruns sco er lavurantas e lavurants ston vegnir resguardads en ina relaziun adequata. Las federaziuns respectivas han il dretg da far propostas. Sche pussaivel stoi vegnir tegnì quint da las relaziuns linguisticas. Expertas ed experts

² Las expertas ed ils experts ston vegnir engaschads uschia che las candidatas e ch'ils candidats na vegnan ni favurisads ni dischavantagiads persunalmain. Proximas parentas e proxims parents

sco er instructuras ed instructurs da las candidatas e dals candidats prendan recusaziun tar l'examen da quellas u da quels.

³ Las disposiziuns dal dretg chantunal dal personal davart las collavuraturas e davart ils collavurats en uffizi accessoric vegnan applitgadas conform al senn. La limita da vegliadetgna per expertas e per experts importa 70 onns.

Art. 8

Consultaziun da persunas d'instrucziun En cas da basegn vegnan consultadas las persunas d'instrucziun da las scolas professiunalas spezialisadas per elavurar las dumondas d'examen e sco expertas e sco experts d'examen.

V. Andament dals examens

Art. 9

Sessiun d'examen En mintga circul d'examen ha lieu mintga onn ina sessiun d'examen.

Art. 10

Annunzia ¹ Las persunas ch'èn responsablas per la furmaziun professiunala en la furmaziun fundamentala professiunala ston annunziar las candidatas ed ils candidats per l'examen tar la direcziun d'examen, e quai entaifer il termin fixà e resguardond las premissas legalas. Persunas senza in emprendissadi tenor las disposiziuns da la lescha federala davart la furmaziun professiunala s'annunzian directamain tar la direcziun d'examen.

² Annunzias che vegnan inoltradas memia tard vegnan resguardadas per la sessiun d'examen respectiva mo en cas motivads.

Art. 11

Clamada a l'examen La direcziun d'examen trametta a temp il program d'examen cun il lieu d'examen e cun ils termins d'examen a las candidatas ed als candidats ch'èn obligads da far l'examen, a las commembras ed als commembers da las cumissiuns d'examen responsablas, a las scolas professiunalas spezialisadas sco er a las expertas ed als experts. La schefexperta u il schefexpert trametta la clamada a l'examen detagliada a las candidatas ed als candidats. Las candidatas ed ils candidats ston observar il termin e tut las directivas ch'èn cuntegnidas en la clamada e ston cumparair a l'examen conform a las prescripziuns.

Art. 12

Examens, access Access als examens han mo las expertas ed ils experts ch'èn incumbensads da realisar ils examens, las represchentantas ed ils represchentants da las cumissiuns d'examen sco er persunas che

possedan ina legitimaziun ch'è sutscritta da la presidenta u dal president da la cumissiun d'examen, da la direcziun d'examen u da l'uffizi.

Art. 13

Candidatas e candidats che na pon betg far l'examen u che na pon betg far tut l'examen pervia da malsogna, pervia d'in accident u pervia d'alters motivs impurtants ston annunziar quai immediatamain a la direcziun d'examen ubain a la schefexperta u al schefexpert. En cas da malsogna u d'accident sto vegnir suttamess in attest da la media u dal medi. Las candidatas ed ils candidats vegnan puspè clamads a l'examen pli tard.

Absenza

Art. 14

¹ Sche l'examen è finì, consegnan las schefexpertas ed ils schefexperts ils fepls da notas immediatamain a la direcziun d'examen. Las notas ston vegnir documentadas en scrit, uschia ch'ellas pon vegnir reconstruidas.

Consegna da fepls da notas, protocols

² Las schefexpertas ed ils schefexperts fan ils protocols necessaris davart l'andament dals examens e tegnan quels a disposiziun per la cumissiun d'examen responsabla.

Art. 15

¹ La direcziun d'examen constatescha tenor las disposiziuns dal reglament professiunal correspondent resp. da l'ordinaziun da furmaziun correspundenta, tenor las disposiziuns da las cumissiuns federalas d'examen u tenor quellas d'alters organisaziuns d'examen responsablas sin basa da las actas d'examen, sche l'examen vala sco reussì u sco betg reussì.

Resultat da l'examen

² Ni las commembras, ni ils commembers da la cumissiun d'examen ni las expertas, ni ils experts ubain ni las schefexpertas, ni ils schefexperts n'èn autorisads da communitgar notas.

Art. 16

¹ L'uffizi trametta l'attestat da qualificaziun u l'attest professiunal ensemen cun il certificat da notas al manaschi d'emprendissadi.

Communicaziun dal resultat da l'examen

² Il certificat da notas po er vegnir surdà a las candidatas ed als candidats cun success en il rom d'ina festività finala.

³ En cas che l'examen n'è betg reussì, sto il resultat vegnir communitgà al manaschi d'emprendissadi ed a la candidata u al candidat.

Art. 17

Conservaziun da lavurs d'examen

¹ En cas che l'examen n'è betg reussì, ston vegnir conservadas las lavurs d'examen fin a la scadenza dal termin da recurs ed en cas d'in recurs fin ch'il recurs è liquidà cun vigur legala.

² Sch'i sa tracta da lavurs d'examen betg conservablas, ston las expertas ed ils experts far immediatamain in protocol exact e detaglià da l'examen.

³ En cas che l'examen n'è betg reussì, po la candidata u il candidat pretender sur la direcziun d'examen ch'ella u ch'el survegnia invista da las actas d'examen.

Art. 18

Repetiziun da l'examen

Candidatas e candidats che vulan repeter in examen ston s'annunziar a temp tar la direcziun d'examen.

VI. Cuntravenziuns

Art. 19

Mesiras disciplinas

¹ Cuntravenziuns cunter l'urden d'examen sto la schefexperta responsabla u il schefexpert responsabel annunziar immediatamain a la direcziun d'examen. La cumissiun d'examen decida davart eventualas mesiras. Ella po delegar questa cumpetenza ad ina giunta che sa cumpona da la presidenta u dal president e da la direcziun d'examen ubain da la presidenta u dal president e d'ina ulteriura commembra u d'in ulteriur commember da la cumissiun d'examen.

² En cas da grevas cuntravenziuns cunter las disposiziuns d'examen federalas e chantunalas sco l'absenza da l'examen, la retratga durant l'examen, l'inobservanza dals temps d'examen prescrits, l'agid da terzas persunas, la lavur ordaifer il lieu d'examen e.u.v. vegn l'examen interrutt e declerà sco betg reussì. La cumissiun d'examen decida, sche l'examen sto vegnir repetì dal tuttafatg u parzialmain, fixescha il termin dal nov examen e dispona davart l'imposiziun dals custs. Dal rest valan las disposiziuns penalas da la legislaziun federala.

Art. 20

Recurs

¹ Las decisiuns disciplinas ston esser munidas cun ina indicaziun dals meds legals, tenor ils quals la candidata u il candidat po far recurs en scrit tar il departament entaifer 10 dis dapi la communicaziun.

² Reclamaziuns en connex cun la realisaziun dals examens ston vegnir drizzadas immediatamain en scrit a la presidenta u al president da la cumissiun d'examen. La giunta decida definitivamain davart las reclamaziuns.

VII. Entrada en vigor

Art. 21

Questas directivas entran en vigor ils 15 da matg 2009 e remplazzan il Entrada en vigor reglament per ils examens finals d'empredissadi per professiuns da mastergn e d'industria dals 3 da november 1982.